

III. Gedenkbuch

CLM&P VIER



der Stadt

Guehau

Legionens mit dem Jahre 1914.




Obsah

<i>Předmluva</i>	4
1914	6
1915	6
1916	7
1917.....	7
1918	8
1919	8
1920.....	9
1921	9
1922.....	10
1923.....	10
1924.....	11
1925.....	11
1926.....	12
1927.....	12
1928.....	13
1929.....	14
1930.....	15
1931	15
1932.....	16
1933.....	17
1934.....	18
1935.....	18
1936.....	19
1937.....	19
1938.....	20
<i>Obrazová příloha</i>	21 - 59

Inhalt

<i>Beilagen</i>	21 - 59
<i>Vorwort</i>	60
1914	60
1915	60
1916.....	61
1917.....	62
1918	62
1919	63
1920.....	64
1921	64
1922.....	65
1923.....	65
1924.....	66
1925.....	67
1926.....	68
1927	68
1928.....	69
1929.....	70
1930.....	71
1931	72
1932.....	73
1933.....	74
1934.....	74
1935.....	75
1936.....	76
1937.....	77
1938.....	77

Předmluva



Zákonná povinnost založit pamětní knihy obcí v Československé republice byla stanovena zákonem č. 80 Sb. ze dne 30. ledna 1920, vyhlášeného 17. února 1920.

Obecní výbor města Bochova se při zasedání dne 24. srpna 1926 usnesl jmenovat prvním kronikářem a pověřit vedením pamětní knihy Antona Keinze, v té době majitele restaurace u nádraží č. 307. Současně jsem p. Keinz požádal, aby doplnil staré dějiny, což učinil a zároveň si předsevzal, že to udělá s maximální péčí a s využitím veškerého svého vědění. Pokud by se v knize tu a tam vyskytly malé mezery či chyby, prosím autor tímto o shovívavost.

Třetí tzv. Pamětní kniha města Bochova (kronika, německy psaná a v současné době přeložená do češtiny) zahrnuje období 1914 - 1938. Psal ji výše zmíněný Anton Keinz. Kronika obsahuje velké množství informací z nejrůznějších oblastí života města i jeho obyvatel. Smyslem této krátké práce není nějaký ucelený přehled ani systematický výtah událostí určitého tematického zaměření, ale spíše náhodný výběr událostí, faktů a okamžiků, kterými prošli ti, kteří žili v našem městečku osmdesát až sto let před námi. Budeme procházet jednotlivými roky a vybírat ze zaznamenaných údajů ty, které by mohly být zajímavé i pro dnešní obyvatele.

1. světová válka Rok zahájení do té doby nejničivější války v dějinách. Kronika velmi podrobně zaznamenává jména a osudy všech mužů, kteří byli odvedeni na frontu. Byly jich stovky a mnozí se již nikdy nevrátili. Už 20. srpna se ve městě objevili první ranění z fronty, byli umístěni do národní školy, která začala sloužit jako záložní vojenská nemocnice. Obyvatelé, ještě bojovně a optimisticky naladěni, je vítali jako hrdiny a lazaret jim sami vybavili postelemi, ložním prádlem a dalšími potřebnými věcmi. Místní dívky sloužily jako ošetřovatelky. 10. listopadu přijímá město první válečné uprchlíky, z Kálíče. Občané dávají v duchu hesla „Dal jsem zlato za železo“ svoje prsteny na válečné účely výměnou za železné. Na Vánoce posílá město svým vojákům balíčky, v nichž byla např. jedlová větvička, dýmka či fájfka, tabák a perník. Dary posílaly i místní spolky (hasiči, pěvecký spolek ...).

1915

Přiděly Prvotní nadšení a víra v rychlý konec války rychle skončily. Erár zkonfiskoval 24 vagónů ova, 16 vagónů žita a 8 vagónů ječmene. Dávky byly stanovovány podle velikostí obdělávaných ploch a evidencí byli pověřeni učitelé. Prestaly se péct rohlíky a housky a nahradila je tzv. válečná žemle za 4 halře za kus. Byly zavedeny první přidělové listky na chléb, tzv. chleбенky. Byl založen oddíl chlapců ve věku 14 - 17 let, které cvičili vojáci z lazaretu. Školní děti měly za úkol sbírat kopřivy na výrobu

látky na uniformy a listy ostružiníku jako náhražku čaje. Dále odevzdaly 980 kg staré vlny, 40 kg kaučuku a 74 kg mědi a mosazi. Nedostatek potravin vedl např. k zavádění tzv. bezmasých dnů, kdy se maso nesmělo prodávat, a nebo k sázení brambor do země nakrájených na menší kousky.

1916

Odvody rychle pokračovaly, řada rodin už neměla žádného mužského člena, jejich práci musely zastávat ženy a děti. Prudce rostly ceny, např. boty stály 10 x více než před válkou. Kvůli využívání kovů pro zbrojní průmysl se místo kovových mincí zaváděly papírové bankovky s nízkou nominální hodnotou. Piva bylo málo a mělo jen 5 stupňů, místo brambor se vařil tuřín. Město muselo poslat 28 vagónů dobytka na frontu.

Strádání

1917

Do obrovských rozměrů se rozrůstala šmelina, šmelináři se nevešli do osobních vlaků, a tak přijížděli do města i v dobytčích vagónech či v uhlácích. Platbu penězi nahradil směnný obchod. Rozmáhaly se krádeže na polích, proto byl vydán zákaz vstupu na pole od 21. hodiny večerní do 6. ranní. Káva se vyráběla jako náhražka z čekanky. Maso se přidělovalo 10 dkg na osobu a týden, lidé se navzájem hlídali, kdo co jí. Vánoční balík pro

Krádeže

vojáky byl velmi chudý, obsahoval humoristický časopis a písemné přání.

1918

Ulad Upečený chléb se musel odevzdávat na radnici a sám starosta ho spravedlivě rozdával, což obyvatelstvo kladně hodnotilo. Ulad už byl takový, že se vykopávaly nedozrálé brambory nebo se dělala mouka z kaštanů. Konec války vítali lidé sice s nadšením, ale zároveň s protesty proti připojení Bochova k ČSR. Vraceli se první vojáci, ale mnozí zůstávali v cizině, protože buď neměli prostředky na cestu nebo se tam oženili. Někteří Bochováci si přivedli z ciziny ženy, např. z Ruska. Němečtí četníci z města utekli, byli nahrazeni českými. Státní úředníci, např. i učitelé, museli složit slib věrnosti nové republice, aby mohli dál vykonávat svoje zaměstnání.

1919

Demonstrace 4. března se konala ve Žluticích velká demonstrace proti ČSR, zúčastnily se jí i stovky občanů z Bochova. 22. června se uskutečnila slavnost válečných navrátilců, slavnostní mše byla sloužena přímo na náměstí za účasti tisíce lidí. Večer pak byla taneční zábava, jejíž výdělek byl věnován válečným vdovám a sirotkům. 8. srpna odcestoval za obchodními záležitostmi oblíbený staros-

ta Johann Zimmer (ten, který rozdával na radnici chléb) a už ho nikdo nikdy nespátril. Město sice najalo detektivní kancelář z Prahy, ale bezvýsledně. Poslední stopa po něm zbyla v hotelu v Ústí nad Labem. Zřejmě se stal obětí zločinu.

1920

25. dubna byl vysvěcen nový zvon umíráček (všechny zvony byly za války sundány a roztaveny pro zbrojní průmysl). Dodala ho firma z Chomutova a poprvé se rozezněl při úmrtí jedenáctiletého chlapce. 26. srpna shořelo osm tzv. poštovních stodol u Panského rybníka. Město obnovilo před válkou oblíbené dobytčí trhy konané na náměstí. Byl založen výbor pro zřízení pomníku válečným obětem. 6. září měl začít nový školní rok, ale do školy nepřišly žádné děti jako výraz protestu proti rušení německých tříd. Národní škola měla v té době 223 žáků, chlapecká měšťanka 93 a dívčí 83 děvčat. 19. září byl zahájen provoz státní automobilové pošty Bochov - Karlovy Vary a zpět. Město na ni dalo darem 34 000 korun a poskytlo garáž. Den předtím jel naposledy poštovní kočár.

Protest

1921

V březnu byl zaveden tzv. nedělní klid pro úřad starosty (nikdo nesměl v neděli obtěžovat starostu úředními záležitostmi).

Nedělní klid

9. dubna byla velká bouře, při níž shořelo v sousední Číhaně 23 domů a zahynuli dva lidé. Byl obnoven provoz měšťanského pivovaru. Město podalo žalobu na noviny Český deník za článek nadepsaný „Bochov - Čechům, Židům a psům vstup zakázán“.

1922

Elektrifikace Na začátku roku panovaly takové mrazy, že hasičům zamrzly hadice, a proto 4. ledna shořel do základů dům zvaný Stiegelhaus. V tomto roce slavily 50. výročí existence dva nejoblíbenější spolky - Sbor dobrovolných hasičů a Mužský pěvecký spolek. Bylo započato s elektrifikací města, první objekty byly školy a radnice, ale i kostel. Na Štědrý den byl poprvé zapnut proud, práce provedla firma Egertal z Kadaně.

1923

Muzeum V noci z 5. na 6. čerona musel být z úředního nařízení sejmuto z podstavce před radnicí pomník Josefa T. 10. čerona bylo v budově národní školy otevřeno městské vlastivědné muzeum a tentýž měsíc, 21., bylo otevřeno kino v č.p. 301. Promítání filmu doprovázela živá hudba hraná orchestrem. Lesy v okolí města byly napadeny bekyní mniškou.

1924

Žulovými kostkami byla vydlážděna silnice přes náměstí. S. D. K. si zakoupil novou stríkačku poháněnou benzínovým motorem. Město vyhlásilo soutěž na návrh pomníku obětem války. Sešlo se 31 návrhů. Jako vítězný byl vybrán ten, který zaujal svou jednoduchostí. Autorem byl Oswald Hofmann z Mnichova. Jako materiál byla použita žula z nedalekých Tašovic. Kopec k umístění pomníku daroval Franz Kiesswetter. Nejprve musela být vybudována ke kopci cesta, tu vybudovali občané sami a bezplatně. Pomník byl pořízen ze sbírek a darů. Do základů byla uložena měděná krabička s různými listinami, včetně té o stavbě samotné. 27. července se vydal z náměstí slavnostní pochod, v němž nechyběli váleční veteráni, vdovy a sirotci. Po projevech, z nichž všechny dojal k slzám projev malé dívenky - sirotka, následovaly slavnostní salvy ostrostřelců z protilehlého Zámeckého vrchu. Večer se v restauraci U Zlaté koule konal ples. Vítězek ze slavnosti odhalení pomníku pokryl zbývající náklady spojené s jeho vybudováním a ještě zbylo 500 korun na založení fondu na údržbu pomníku, největšího svého druhu v tehdejších Sudetech.

1925

Byl rozpuštěn sbor ostrostřelců, jež existoval od roku 1797. Městská spořitelna se přestěhovala do nově zakoupeného domu č.p. 28. Na podstavec po pomníku Josefa T. byl umístěn pomník Hanse Kudlícha, politika a bojovníka za práva sedláků. Oswald Voh, ro-

Pomník

Nástěnný
obraz

dák z Bochova a student Akademie umění v Mnichově, dokončil nástěnný obraz v městském zasedacím sále, na němž zobrazoval „svobodného pána Collonu z Felsu a na Hartenštejně a 20 synů bochovských“, jak táhnou na příkaz města v roce 1620 do bojů třicetileté války. Poslední den v roce přišla silná bouře doprovázená prudkým větrem a náhlým oteplením až k deseti stupňům. Za oběť jí padly (doslova) hřbitovní zeď a spousta náhrobků.

1926

Němčina V březnu byla zavedena jako jednacím jazyk němčina. Vedle vchodu do radnice osadil Zkrášlovací spolek meteorologickou stanicí. Několik občanů si nechalo instalovat radiopřijímač. Jejich cena byla odstupňována podle počtu lamp. K instalaci bylo potřebné úřední povolení. Za poslech se platily pravidelně (měsíční) splátky, a to státní poště. V září dokončil Oswald Voh další, v pořadí druhý, nástěnný obraz v zasedacím sále. Tentokrát na něm zachytil Boreše a Slavka z Rýzmburka, jak udělují roku 1349 dcerám bochovských měšťanů dědické právo. Městské zastupitelstvo mělo 24 členů.

1927

Počasí Během roku několikrát překvapilo velkými výkyvy počasí - nejprve v půli března přišly sněhové vánice, takže např. 14. března

nemohl odjet poštovní vůz (vozil pasážéry) do Karlových Varů. Pak sněžilo silně ještě v půli května a sníh napadl dokonce až 26. května. Naproti tomu 30. října, při svícení dvou nových kostelních zvonů, bylo skoro 20 stupňů. Na Vánoce přišly velké mrazy, až - 24 stupňů. Městské zastupitelstvo rozhodlo o koupi Hartenštejna od tří místních spoluvlastníků za 3 500 Kč. Na místě shořelých stodol v Mariánskolázeňské ulici bylo započato se stavbou dvojdomu č.p. 273 a 274 nákladem 370 000 Kč. Ve městě byly otevřeny dvě benzínové pumpy, jedna u č.p. 34 a druhá u č.p. 301. V obou stál litr benzínu 2,90 Kč. Ačkoliv maximální povolená rychlost pro průjezd obcemi činila 15 km/h, řidiči tuto hranici často překračovali. V důsledku toho docházelo na území města při autonehodách k poranění osob a poškození domů. U nádraží byl uveden do provozu podnik na výrobu dřevitě vlny, denní produkce byla až 1000 kg. Ve škole byla umožněna nepovinná výuka českého jazyka, dvě hodiny týdně. V červnu zemřel ve věku 91 let nejstarší občan města.

1928

Školník Do poštovního úřadu bylo zavedeno elektrické osvětlení. Denně jezdily tři autobusové spoje do Karlových Varů. 1. června mrzlo, 1. července bylo 35 stupňů. Mužský pěvecký spolek v počtu 19 členů se zúčastnil pěvecké slavnosti ve Vídni (přes 100 000 učin-

kujících). Z ruského zajetí se vrátil po 10 letech bývalý školník, který byl již v roce 1921 úředně prohlášen za mrtvého. Většinu zajetí strávil na Sibiři. V č.p. 298 byla zřízena česká mateřská škola. 26. října se zřítilo jedno z pěti vojenských letadel letících nad městem. Občané hořící letadlo uhasili, vyprostili zraněného pilota. Ten však po šesti týdnech zemřel v karlovarské nemocnici. 2. prosince se konaly volby do okresního a zemského zastupitelstva, z 1030 oprávněných voličů se jich k volbám dostavilo 926.

1929

Zima Zima byla toho roku neobyčejně krutá), kvůli sněhovým vánicím několikrát nejezdily vlaky na trati do Protivce ani poštovní automobil (autobus) do Karlových Varů. Silné mrazy (až minus 34 stupně) zrušily masopustní průvod i školní vyučování. Zamrzly všechny kašny a byl nedostatek vody. Na její příděly dohlížel strážník. V Kostelní ulici dosahovala vrstva ledu 80 cm a museli ji likvidovat hasiči. Po studené zimě a jaru přišlo horké léto s teplotami opět kolem 34 stupňů, tentokrát plus. Za celé léto přšelo jen jednou, chyběla voda. Na konci města směrem na Toužim byl dostavěn dům č.p.303, tzv. státní. Na podzim se konaly volby do parlamentu a senátu, občané mohli vybírat ze 14 politických stran. Bylo vydáno 959 německých a 53 českých hlasovacích lístků. K 31.12. bylo ve městě registrováno 6 osobních a 7 nákladních automobilů a 14 radiových přijímačů.

Koncem února byla zřízena nová autobusová linka do Bečova, koncem května však byla pro malé využití zrušena. Ve volbách do městského zastupitelstva získali Češi jen jeden mandát. 8. června se stovky Bochovanů zúčastnily slavnostního otevření letiště v Olšových Vratech. Program byl ukončen poté, co se zřítíl a zabil jeden z pilotů předvádějících letecké umění. Na svátek sv. Jakuba se konaly bohoslužby v nově zrenovovaném kostele sv. Jakuba. Renovace byla provedena z milodarů místních občanů i rodáků žijících mimo město. Na obyvatelstvo dolehla hospodářská krize, byl nedostatek peněz. Přesto se konalo množství plesů a zábav, ovšem skromných. 18. prosince byl poprvé při pohřbu použit pohřební vůz, nechal ho zhotovit truhlářský mistr, který následně získal od městské rady koncesi na pohřebnictví. Podle sčítání lidu žilo ve městě 1784 obyvatel, z toho 84 se hlásilo k české národnosti. Od města se odtrhla a osamostatnila se obec Horní Tašovice. Ve městě bylo 303 domů, z toho 6 neobydlených.

1931

Byl opravován interiér farního kostela, provedeny nové výmalby, renovace varhan. Zeď při kostele byla zbourána a prostor mezi ní a kostelem upraven jako park. U Panského rybníka byly postaveny domy č.p.282 a 283. Byla vyasfaltována silnice směrem na Karlovy Vary, ve stoupáních bylo použito dláždě-

ni žulovými kostkami. V polovině června probíhaly velké školní slavnosti k 30. výročí založení chlapecké měšťanské školy a 40. výročí postavení budovy národní školy. Počátkem září zemřel ing. Alois Staff, stavitel, který řídil stavební práce na obnově Hartenštejnu. 20. prosince byl uveden do provozu vodovod s upravenou a tudíž nezávadnou vodou z prameniště v katastru sousedního Bražce. Byla završena snaha trojicí desítky let, aby město mělo dostatek kvalitní vody.

1932

Výročí Hospodářská krize pokračovala, ve Žluticích se sešlo 13. března přes 800 obchodníků a živnostníků, včetně bochovských, aby protestovali proti daňové zátěži a neřešení krize. 27. března se v sále hostince U Zlaté koule konala oslava 100. výročí úmrtí J.W.Goetheho. Za činnost ohrožující republiku byli zatčeni a uvězněni v Praze na Pankráci tři místní funkcionáři zakázané organizace Volkssport. 21. a 22. května se konala ve městě velká župní pěvecká slavnost za účasti 28 pěveckých spolků a více než 800 zpěváků. V červnu slavili 60. výročí existence svého sboru hasiči. Ti sdružovali v té době 141 akčních členů, 83 přispívajících a 2 čestné. Zahradní slavnost byla ukončena silnou bouřkou. 14. července při silné bouři udeřil několikrát blesk do farního kostela a zcela zničil elektroinstalaci a udělal díry do zdi. Soukromý investor postavil dům č.p.238 s dílnou u Šibenického

orchu. Při dláždění silnice kolem kostela (součást státní silnice Praha - Cheb), kdy byla stávající komunikace snížena o 90 cm, narazili dělníci na základy bývalé Pražské městské brány. Nalezena byla i kostra ze starého hřbitova používaného do roku 1790. 12. října bylo 30 stupňů tepla. Koncem roku bylo registrováno již 63 rozhlasových přijímačů.

1933

V březnu byli osloveni bochovoští rodáci, aby přispěli finančním darem na obnovu hradu. Největší částku poslala rodačka až z amerického státu Ohio. Z hradu bylo při výkopových pracích odvezeno přes 400 vozů zeminy a sutě. Byly použity k výpravám cest. Ke kurióznímu oloupání došlo 15. května, kdy byl okraden místní strážmistr. Zloději unikli do jeho bytu v proním patře z haldy hnoje. Nikdy nebyli dopadeni. Stržena a zasypána byla dřevěná kašna mezi domy č.p. 196 a 202, neboť zprovozněním vodovodu se stala zbytečnou a její provoz byl příliš nákladný, stejně tak byla zlikvidována tzv. Stříbrná pumpa u pivovaru. Kvůli velkému suchu se přemnožily myši a na některých polích zlikvidovaly úrodu až z poloviny. Navzdory hospodářské krizi se lidé rádi bavili, během roku bylo uspořádáno skoro třicet zábav a plesů.

Obnova
hradu

Havárie V dubnu zorganizoval hrabě Šternberk (majitel panství Kysibůl, dnešní Stružná) výlov Kreuzerova rybníku. Úlovek byl 3 štiky a 1 lín, ostatní ryby byly vyloveny mrtvé v důsledku vodního moru a vyschlého přítoku. 13. května došlo ve večerních hodinách k těžké havárii autobusu jedoucího z K.Varů do Prahy. Řidič dostal smyk a narazil do domu č.p. 87. Ze 43 pasažérů bylo 20 zraněno, z toho 4 těžce. Zasažovali hasiči, dobrovolníci i místní lékaři. Na podzim bylo zahájeno čištění studny na hradě, po 15 metrech narazili dělníci na vodní hladinu a změřili, že je hloubka vody 10 metrů. Voda byla čirá a chutná. Na Štědrý den zahrál po půlnoční mši dechový kvartet z věže kostela píseň Tichá noc, což byl pro obyvatele města silný zážitek. Již druhý rok po sobě zemřelo víc lidí, než se narodilo dětí.

1935

*První
zvukový
film* V lednu zemřel ve věku 82 let poslední zakládající člen Sboru dobrovolných hasičů (1872). 6. ledna se v sále č.p. 301 promítal poprvé zvukový film, do té doby byly filmy němé, doprovázené většinou živou hudbou. V únoru se za velkého zájmu stovek diváků konaly první lyžařské závody ve sjezdu a slalomu na Zámeckém vrchu. Do města přišli dva inženýři z Prahy, aby vypracovali projekt na přeložku státní silnice K.Vary - Praha, protože při průjezdu městskými uličkami docházelo často k dopravním nehodám. Městská rada se nedohodla se třemi vlastníky

pozemků na Zámeckém vrchu na jejich odkoupení městem. Radní byli ochotni dát 18 tisíc Kč, zatímco vlastníci požadovali 20 tisíc. Byla zastavena osobní doprava na trati Bochoř - Protivec (kvůli malému využití), místo toho byla zavedena autobusová linka do Žlutic (5 x denně). Při volbách do parlamentu a senátu dostala nově založená Sudetoněmecká strana v Bochořě 82% hlasů. Kvůli krizi byl zastaven provoz místní porcelánky.

1936

Letní slavnosti Sudetoněmecké strany na hřišti u lesa směrem k Údrči se zúčastnilo několik tisíc lidí. Hradní studna byla vyčištěna do hloubky 34 metrů. Městské zastupitelstvo se usneslo, že pojmenuje tržiště náměstím T.G.Masaryka. Za všeobecnou pohromu byl považován počet žebráků, lidé před nimi začali zamykat dveře. O letních prázdninách bylo ve městě ubytováno v rámci akce Děťe hostem 32 chudých dětí, především ze Šumavy, a byla jim poskytnuta bezplatná péče. náměstí T.G.Masaryka

1937

Městská rada nechala renovovat budovu radnice (sídlil v ní i okresní soud pro Žluticho) a městský dům č.p. 2. Na Zámeckém vrchu byla postavena rozhledna, město si od ní slibovalo zvýšení turistického ruchu. Využity při tom byly zbytky hradní věže ve východní části hradu. Kvůli vážným pochybením byl Úmrtí T.G.M.

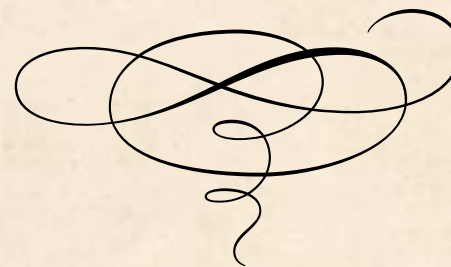
na hodinu propuštěn městský hajný a byl přijat nový, až od Ústí nad Labem. V září napadlo pole se zelím a tuřínem takové množství housenek, že mnohde byla úroda úplně zničena. Když 14. září zemřel bývalý prezident T.G. Masaryk, vyvěsili smuteční vlajky nejen státní a veřejné úřady, ale i množství bochovských občanů, ve školách se konaly vzpomínkové akce, městská rada věnovala po projevu starosty tichou vzpomínku a kronikář města zaznamenal do kroniky podrobně Masarykův životopis.

1938

Sudetoněmecká strana 25. ledna byla pozorována večer mezi půl osmou a desátou hodinou na obloze silná polární záře. Městská rada opět marně žádala ředitelství státních drah o obnovení železničního spojení Bochov - Protivec. Konaly se opakovaně demonstrace organizované Sudetoněmeckou stranou, při nichž byl vznášen požadavek připojení Sudet k Německu. Tento požadavek narážel podporu i u velkého počtu občanů Bochova. 20. května přišel do města početný armádní oddíl, kvůli zajištění klidu a pořádku. Situace byla velmi napjatá, vojáci po několika týdnech město opustili. Zde zápisy do této části kroniky končí.

Obrazová příloha

Bildanlagen





Starosta Johann Zimmer, 1918

Bürgermeister Johann Zimmer, 1918



8 takzvaných poštovních stodol, které v tomto roce shořely, 1919

8 sogenannte Postsscheuern, die in diesem Jahr abgebrannt sind, 1919



Starosta Franz Karl Leipold, 1920

Bürgermeister Franz Karl Leipold, 1920





Poslední jízda poštovního-kočáru Bochov - Karlovy Vary 18.9.1920

*Die letzte Fahrt der Postkutsche auf dem Weg zwischen Buchau und Karlsbad am
18.9.1920*



Zahajovací jízda státní automobilové pošty Bochov - Karlovy Vary 19.9.1920

Eröffnungsfahrt der staatlichen Automobilpost Buchau - Karlsbad am 19.9.1920



Taneční skupina v chebských krojích, 1924

Tanzgruppe in Ergerländertracht, 1924



Válečný pomník v den slavnostního odhalení 27. 7. 1924

Kriegerdenkmal am Tag der Enthüllungsfier, den 27. 7. 1924





Pomník Dr. Hanse Kudlicha před radnicí, 1925

Kudlichdenkmal vor dem Rathaus, 1925



Velikonoční obyčej - průvod chlapců s řehtačkami, 1926

Osterbrauch: Buben ziehen mit Ratschen durch die Gassen, 1926





Kaple na Kládovém orchu po rekonstrukci, 1926
Die Hungerbergkapelle nach der Renovierung, 1926



Slavnostní svěcení 2 nových zvonů na náměstí 30. 10. 1927
Feierliche Weihe von 2 neuen Glocken auf dem Ringplatz am 30. 10. 1927



Vysvěcené zvonky jsou v průvodu přivezeny ke kostelu, 1927
Die eingeweihten Glocken werden zur Kirche gebracht, 1927





Vyzdvižení zvonů do věže kostela, 1927

Die Glocken werden auf den Kirchenturm hinaufgezogen, 1927



Poštovní úředník na kole s přívěsem pro balíky, 1927

Ein Postbediensteter mit Fahrrad und Anhängerwagen für Pakete, 1927



Prenosný oltář v kapli na Hladovém vrchu, 1927

Altarstein in der Hungerberghapelle, 1927

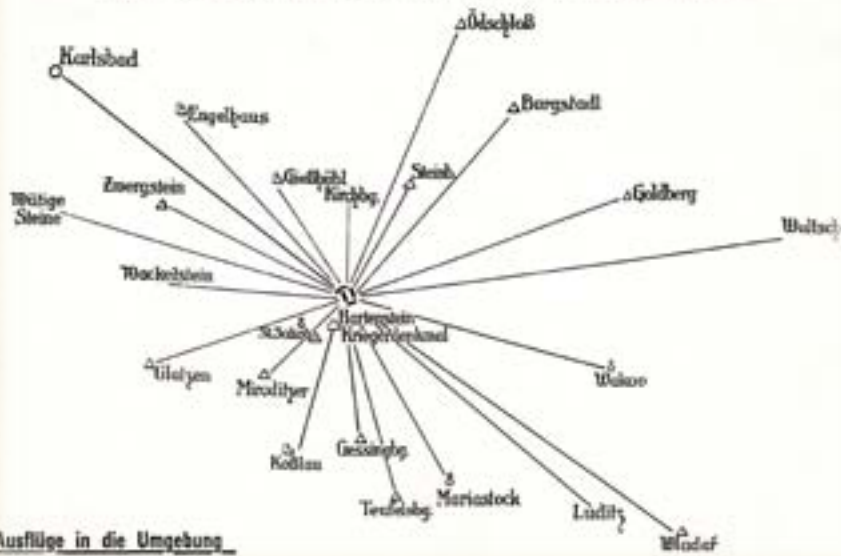




Sommerfrische Buchau bei Karlsbad

In waldreicher Umgebung, Höhenluft (570 m)

Kirche im Barockstil mit Epitaphien, Museum für Heimatkunde (Zunftwesen) städt. Sitzungssaal mit historischen Gemälden von Oswald Voh, Kriegerdenkmal von G. Hoffmann, schöne Spaziergänge und Ausflüge. Täglich 3 malige Postverbindung mit Karlsbad, Miasmatum, Badegelegenheit, 3 Ärzte, Apotheke, Post, Telegraph, Telefon, elektr. Licht, Gasthöfe und Privatwohnungen. Pension von Kč 90— aufwärts. Anfragen an den Fremdenverkehrsausschuss.



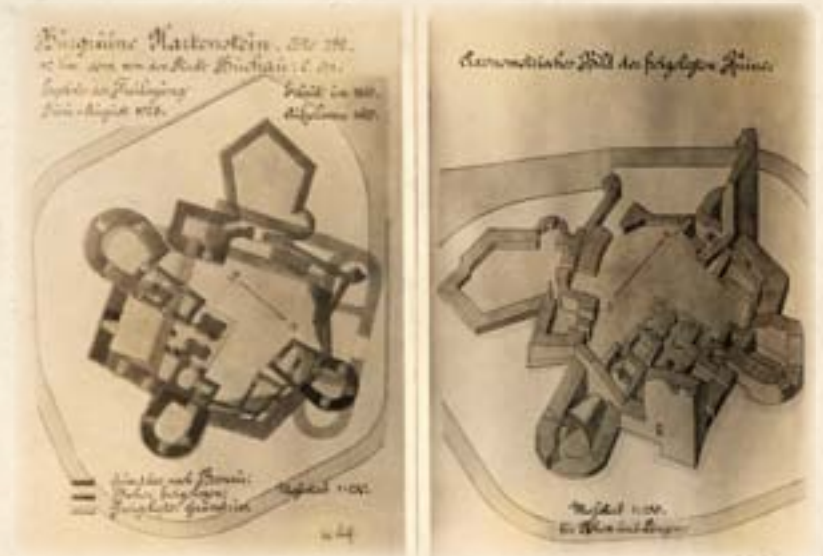
Letovisko Bočov - možnosti výletů, 1928

Sommerfrische Buchau - Ausflüge in die Umgebung, 1928



Dům rodiny Grimmových (bývalé včeliny) před zbouráním, 1928

Kaus der Familie Grimm (ehemalige Konighäuser) vor dem Abbruch, 1928



Nákresy zříceniny Hartenstein od doovního rady Ing. Moise Staffa, 1928

Skizze der Ruine Hartenstein vom Hofrat Ing. Moise Staff, 1928





Zamrznutá kašna na náměstí, 1929

Eisbildung im Rohrkasten am Marktplatz, 1929



U studny, pod dozorem strážníka, je přidělována voda, 1929

Verteilung von Trinkwasser am Brunnen unter Aufsicht eines Wachmanns, 1929



Farář Wenzl Swoboda, 1929

Pfarrer Wenzl Swoboda, 1929





Starosta Dr. Hans Klinger, 1930

Bürgermeister Dr. Hans Klinger, 1930



Hartenstejn - rekonstrukce podle rady Staffa, 1930

Hartenstein - Rekonstruktion nach Köfprat Staff, 1930



Dom č. 121 v Kostelní ulici před zbouráním, 1930

Haus Nr. 121 in der Kirchengasse vor dem Abbruch, 1930





Křbitovní zed' kolem kostela před zbouráním, 1931

Kirchhofmauer vor dem Abbruch, 1931



Župní pěvecká slavnost na náměstí, 1932

Gau-Sängerfest am Marktplatz, 1932



Betonování nádrže na vodu, 1931

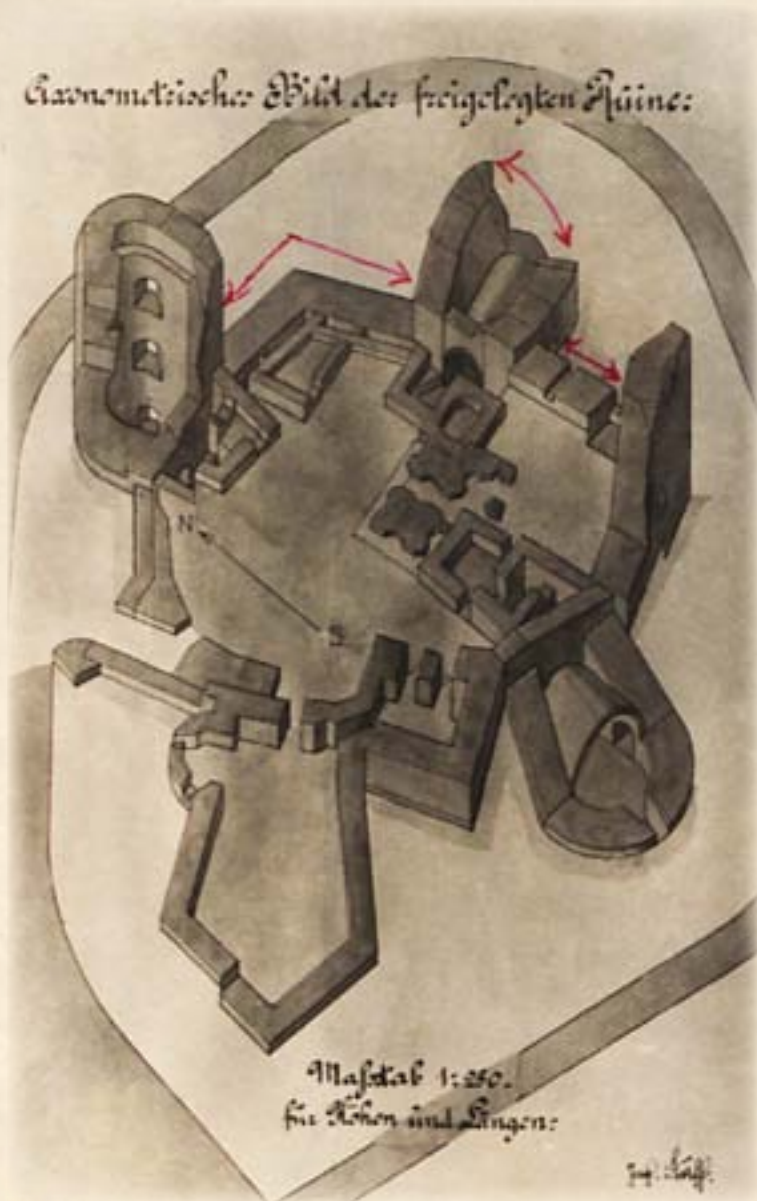
Betonierung des Wasserhochbehälters, 1931



Dřevěná Boží muka u cesty pod Klartenštejnem, 1933

Holzmarterl am Feldweg unter dem Klartenstein, 1933





Vyznačení prací na Hartenštejně v roce 1933

Darstellung der 1933 auf der Ruine Hartenstein geleisteten Arbeiten



Obrázek ze slavnosti na Hartenštejně fojt Steinsdorf's pázetem, 1933

Bild vom Sommerfest auf dem Schlossberg - Voigt Steinsdorf mit seinem Knappen, 1933

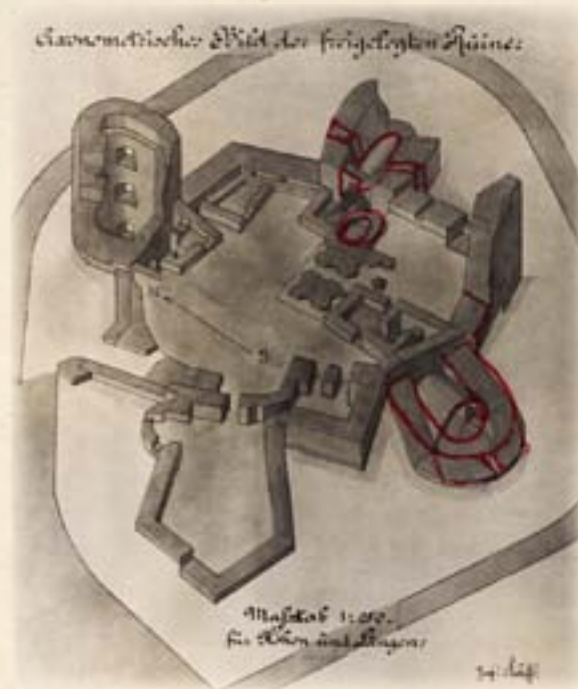




Výletníci na Hártenštejně, 1933
Ausflügler auf der Ruine Hártenstein, 1933



Dobrovolní hasiči s parní stříkacíčkou, 1933
Freiwillige Feuerwehr mit Dampfspritze, 1933



Axonometrie Hártenštejna, 1933
Axonometrisches Bild von Hártenstein, 1933





Dům č. 139 před zbořením, 1933
Haus Nr. 139 vor dem Abbruch, 1933



Kavárie autobusu - náraz do č.p. 87, 1933
Busunfall - Anprall gegen das Haus Nr. 87, 1933



Kartenštejn - východní bastion a Karlovarská věž, 1933
Ruine Hartenstein - Ostbastion und Karlsbader Turm, 1933





Bochovský ševcovský cech na slavnosti Svazu Němců v Chebu, 1935

Buchauer Schusterzunft beim Bundesfest der Deutschen in Eger, 1935



Skupinka cvičenců ve slavnostním průvodu, 1935

Eine Turnergruppe im Festzug, 1935



Bochovské cvičenky po vystoupení na slavnosti, 1935

Buchauer Turnerinnen nach der Vorführung anlässlich eines Festes, 1935



Skupinka cvičenek ve slavnostním průvodu, 1935

Gruppe Jungturnerinnen im Festzug, 1935





Návštěvníci vyhlídkové terasy na Hartenštejně, 1935

Besucher der Aussichtsterrasse auf der Ruine Hartenstein. 1935



Větroň s pilotem - létalo se ze Zámeckého orchu, 1935

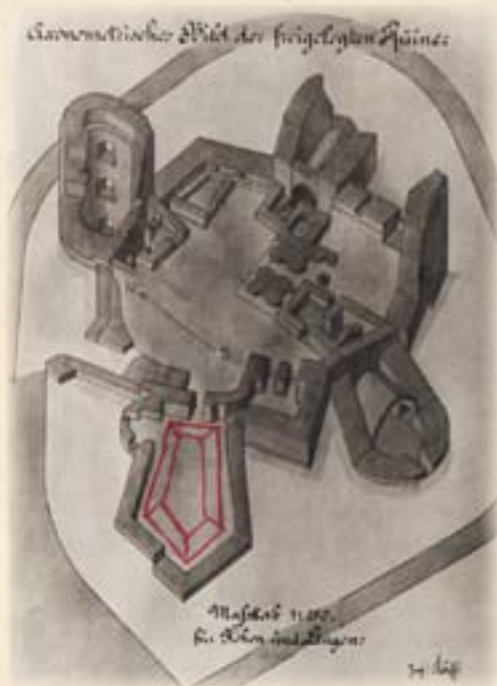
Segelflugzeug mit dem Flieger - die Flüge fanden vom Schlossberg statt, 1935





Jiný obrázek větroně, 1935

Ein anderes Foto des Segelflugzeugs, 1935



Vyznačení provedených prací na Kартенштейně, 1935

Darstellung der auf der Ruine Kартenstein geleisteten Arbeiten, 1935



starý dům č. 101, 1935

Altes Haus Nr. 101, 1935



Kradní hostinský Keinz, 1935

Burgwirt Keinz, 1935



5. Heimatabend am Sonntag, den 7. April 1935, im Stadtpark:

Da Wasflbäck u da Zeifl.

Veltiger Gvrtlicher Singpiel in 3 Akten
von Hubert Schachtl.

Kostenträger:
Regie: Gvrtlicher Herrsch.
Zus. Spiel: Gvrtlicher Ueber-Cassiere.
Zentr. Orchest. Zub mit Uffersolde.

1. Akt: Zuerst Die, Wort mit Kesselschneidern
 Wein, über den
 Kommt, Wirtshaus.
 Schicht, über Wirtshaus.
 Schicht, über den
 Dazw. Punkt mit Schachtel.
 Dazw. im Kesselschneidern.
 Weil Zuerst, Wein.
 Dazw. Dazw. Dazw.

2. Akt: Die, über den
 Dazw. Dazw. Dazw.
 Dazw. Dazw. Dazw.
 Dazw. Dazw. Dazw.
 Dazw. Dazw. Dazw.

3. Akt: Dazw. Dazw. Dazw.
 Dazw. Dazw. Dazw.
 Dazw. Dazw. Dazw.

Es wird betrogen gebeten, bei offener Bühne alle Worte zu hören.

Hinterhaken für Schachtel zum Ueberprüfen der Heimatabende und zur Lösung der Zusammenhänge!

Pozvánka s programem 5. vlastivědného večera, 1935
Einladung zum 5. Heimatabend, 1935

MINISTERSTVO SOCIÁLNÍ PÉČE. MINISTERIUM FÜR SOZIALE FÜRSORGE.

Týden 7
Woche

Poukázka – Anweisung

na 7 dávek mléka pro děti po 1/2 litru denně
auf 7 Portionen Milch für Kinder zu je 1/2 Liter täglich

Guise Zofanna

1/2 l mléka 1/2 l Milch		1/2 l mléka 1/2 l Milch		1/2 l mléka 1/2 l Milch	
7		6			
1	2	3	4	5	

Sedmidenní poukázka na mléko pro děti nezaměstnaných, 1935
Wochenmilchkarte für Kinder der Arbeitslosen, 1935



Ministerstvo sociální péče. – Ministerium für soziale Fürsorge.

Příděl chleba pro nezaměstnané. Brot-Zuweisung für Arbeitslose.

Poukázka na jeden bochník chleba ve váze 1'20 kg.
Anweisung auf einen Brotlaib im Gewichte von 1'20 kg.

Imena držitelů potravině
Namen der Anweisungsberechtigten

Datum vystavení poukázky _____ týden _____
Tag der Ausfertigung der Anweisung _____ Woche _____

Poukázka na příděl chleba pro nezaměstnané, 1935
Brotkarte für Arbeitslose, 1935

MINISTERSTVO SOCIÁLNÍ PÉČE. MINISTERIUM FÜR SOZIALE FÜRSORGE.

A 544638 *

POUKÁZKA – ANWEISUNG

na odběr potravin v hodnotě
zum Bezuge von Lebensmitteln im Werte von
Kč 10'—

2 Z MRZ 1935

Týden _____
Woche _____

Platz 14 bei oder über dem System.
Gültig 14 Tage vom Ausfertigungstage.

Poukázky na odběr potravin, 1935
Lebensmittelkarten, 1935





Městanskí ostroštelci v uniformách, které nosili v letech 1862 - 1926, 1936
1862 - 1926 getragene Uniformen des bürgerlichen Scharfschützenkorps, 1936



Dům č. 138, 1936
Haus Nr. 138, 1936



Označení provedených prací na Klärtenštejně, 1936
Darstellung der auf Klärtenstein geleisteten Arbeiten, 1936





Karlovarská věž hradu Karlštejn před rekonstrukcí, 1936
Karlsbader Turm der Burg Karlstein vor der Rekonstruktion, 1936



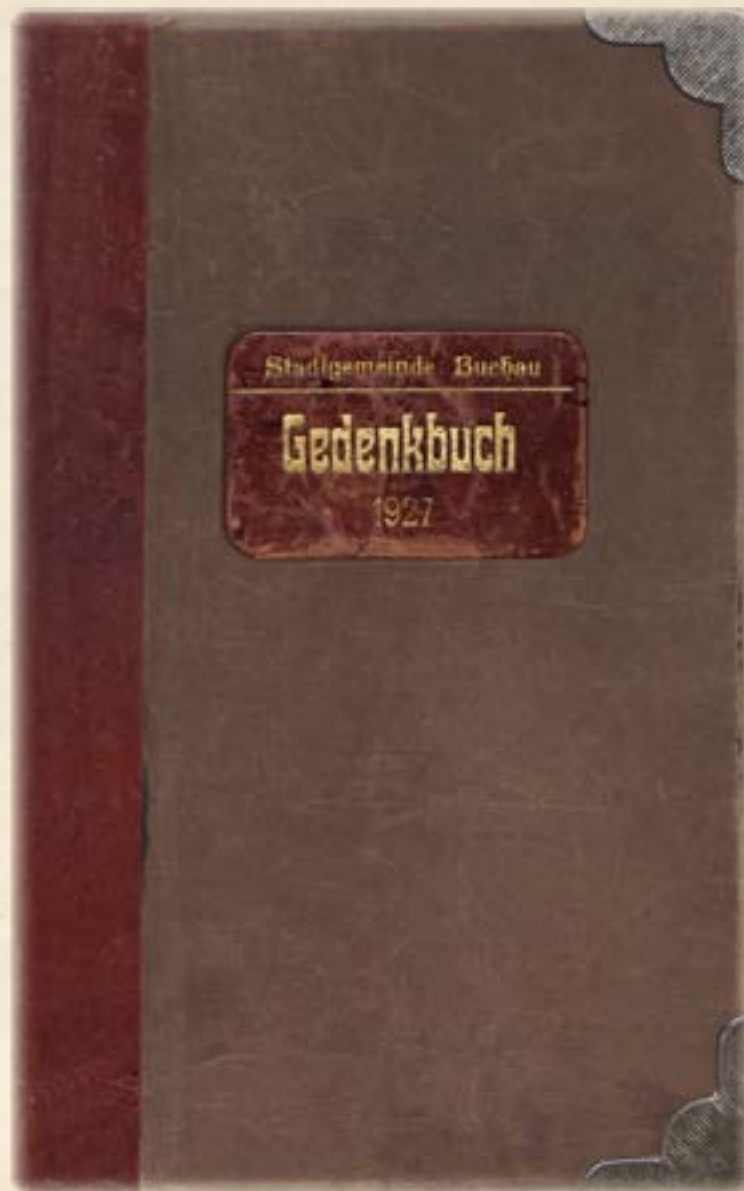
Karlovarská věž hradu Karlštejn po rekonstrukci, 1936
Der rekonstruierte Karlsbader Turm der Burg Karlstein, 1936





14.9.1937 zemřel prezident T. G. Masaryk

Am 14. 9. 1937 ist der Präsident T. G. Masaryk verstorben



Třetí kniha německy psané kroniky, 1927-1938

Das dritte Buch der deutsch geschriebenen Chronik, 1927-1938



Vorwort



Die gesetzliche Verpflichtung zur Anlegung von Gemeindegedenkbüchern in der Tschechoslowakischen Republik wurde mit dem am 17. Februar 1920 veröffentlichten Gesetz Nr. 80 Slg. vom 30. Januar 1920 ausgesprochen.

Der Gemeindeausschuss der Stadt Buchau hat in der Sitzung am 24. August 1926 beschlossen, als ersten Chronisten und Gedenkbuchführer Herrn Anton Keinz, Bahnhofsrestaurateur in Buchau Nr. 307 zu bestellen. Gleichzeitig wurde Herr Keinz gebeten, die alte Geschichte nachzutragen. Er hat sich vorgenommen, dies mit seinem besten Fleiß und Können zu tun. Sollten im Gedenkbuch stellenweise kleine Lücken und Fehler vorkommen, so bittet der Autor um Nachsicht.

Das dritte sog. Gedenkbuch der Stadt Buchau (deutsch geschrieben, aktuell liegt eine tschechische Übersetzung vor) umfasst den Zeitraum von 1914 - 1938. Sie wurde vom oben erwähnten Anton Keinz verfasst. In der Chronik sind viele, die verschiedensten Lebensbereiche der Stadt und deren Bewohner betreffenden Informationen enthalten. Dieses kurze Werk soll weder einen abgerundeten Überblick noch einen systematischen, auf ein bestimmtes Thema orientierten Extrakt liefern, vielmehr stellt es eine Stichprobe aus Ereignissen, Fakten und Momenten dar, die achtzig bis hundert Jahre früher als wir in unserem Städtchen wohnende Menschen erlebten. Es wandert durch Jahre und wählt von den Chronikangaben solche aus, die auch für die heutigen Buchauer von Interesse sein könnten.

der Anfang des bis dahin verheerendsten Kriegs der Geschichte.
 1. Weltkrieg In der Chronik sind Namen und Schicksale aller eingerückten Soldaten detailliert eingetragen. Es handelte sich um hunderte Männer, und manche sind nie mehr zurückgekehrt. Bereits am 20. August erschienen in der Stadt die ersten Verwundeten von der Front; sie wurden in der, ins Reservespital umgewandelten Volksschule untergebracht. Die noch kämpferisch und optimistisch gestimmten Buchauer haben sie als Helden begrüßt und das Lazarett mit Betten und Bettwäsche sowie mit anderen erforderlichen Sachen selbst ausgestattet. Die hiesigen Mädchen waren als Krankenschwestern tätig. Am 10. November bekam die Stadt die ersten Kriegsflüchtlinge aus Galizien. Unter der Devise „Gold gab ich für Eisen“ spendeten die Buchauer ihre Goldringe für Kriegszwecke im Tausch gegen eiserne Fingerringe. Zu Weihnachten sendete die Stadtgemeinde ihren Soldaten Weihnachtspakete mit folgenden Inhalt: Fannenreis, Tabakpfeife, Tabak, Lumpernickel. Auch die Ortsvereine (Feuerwehr, Männergesangverein,...) sendeten Liebesgaben an ihre eingerückten Mitglieder.

1915

die Die ursprüngliche Begeisterung und der Glaube an ein schnelles
 Zuteilung Kriegsende nahmen bald ein Ende. Das Ärar hat 24 Waggon Hafer, 16 Waggon Roggen und 8 Waggon Gerste beschlagna-

hmt. Die Liefermengen wurden nach Maßgabe der angebauten Grundfläche vorgeschrieben, und mit der Getreideerfassung wurde die Lehrerschaft beauftragt. Man hörte auf, Kipfel und Weckert zu backen, diese wurden durch sog. Kriegssemeln für 4 Keller pro Stück ersetzt. Mit der Einführung von Brotkarten wurde das Brot rationiert. Im August 1915 wurde eine Jugendriege für 14 - 17-jährige Burschen gegründet und von Soldaten aus dem hiesigen Lazarett militärisch ausgebildet. Die Schulkinder sammelten Brennesseln zur Fertigung von Uniformen und Brombeerblätter als Teeersatz. Ferner lieferten sie 980 kg alte Wolle, 40 kg Kautschuk und 74 kg Kupfer und Messing ab. Durch den Mangel an Lebensmitteln wurden z. B. sog. fleischlose Tage eingeführt, an denen man kein Fleisch kaufen konnte, oder zerschnittene Kartoffel gepflanzt.

1916

Die Musterungen wurden schnell fortgeführt, in vielen Familien die gab es keinen Mann mehr. Die landwirtschaftlichen Arbeiten Entbehrung mussten durch die Frauen und Kinder verrichtet werden. Es gab einen explosiven Preisanstieg, z. B. Halbstiefel sind auf das Zehnfache der Vorkriegspreise gestiegen. Aufgrund eines großen Metallbedarfs in der Rüstungsindustrie wurden anstatt Metallmünzen Banknoten mit niedrigem Nennwert eingeführt. Es

herrschte Biernot, obwohl nur fünfgradiges Kriegsbier gebraut wurde. Anstatt von Kartoffeln wurden Steckrüben gekocht. Die Stadt musste 28 Waggon Vieh an die Front schicken.

1917

der Diebstahl Das Kettenhandel nahm abnorm zu, die „Kamsterer“ konnten häufig im Eisenbahnzug keinen Platz mehr finden, so dass sie nach Buchau auch in Vieh- oder Kohlenwagen kamen. Geldgeschäfte wurden durch Tauschhandel ersetzt. Vermehrt kam Felddiebstahl vor, aufgrund dessen wurde eine Flursperre von 21 bis 6 Uhr früh eingeführt. Aus Lichorie wurde Kaffeersatz hergestellt. An Fleisch wurden 100 Gramm pro Person und Woche zugeteilt, die Menschen überwachten einer den anderen, was gegessen wurde. Die Weihnachtspakete für Soldaten waren sehr mager, sie enthielten ein Witzblatt und einen schriftlichen Weihnachtsglückwunsch.

1918

der Hunger Die Bäcker mussten sämtliches Brot in den städtischen Sitzungssaal abliefern, und der Bürgermeister selbst verteilte es gerecht, was von der Einwohnerschaft positiv angenommen wurde. Der Hunger war schon sehr groß, so dass man halbreife Kartoffel ausgrub oder mit Kastanienmehl backte. Das Kriegsende wurde

von den Buchauern mit Begeisterung begrüßt, zugleich gab es aber Proteste gegen Anschluss von Buchau der Tschechoslowakischen Republik. Die ersten Soldaten kamen zurück, manche blieben jedoch wegen Mangel an Reisemitteln oder aufgrund von Eheschließung im Ausland. Einzelne Buchauer brachten Frauen aus dem Ausland, z. B. aus Russland mit. Deutsche Gendarmen flüchteten aus der Stadt; sie wurden durch tschechische ersetzt. Beamte und Lehrer mussten das Gelöbnis für die neue Republik ablegen, um ihre Berufe auch weiterhin ausüben zu können.

1919

Am 4. März war in Luditz eine große Demonstration gegen die die Tschechoslowakische Republik, hunderte Buchauer nahmen daran teil. Am 22. Juni fand ein Heimkehrerfest statt, das feierliche Demonstration Kochamt wurde direkt auf dem Marktplatz unter Anwesenheit von tausenden Menschen zelebriert. Abends wurde dann getanzt, der Reingewinn vom Tanzabend wurde für die Unterstützung von Kriegswitwen und -waisen verwendet. Am 8. August war der beliebte Bürgermeister Johann Zimmer (der Brot im Rathaus verteilt hatte) geschäftlich verreist ohne je wiederzukehren. Die Stadtgemeinde ließ zwar durch ein Prager Detektiv-Institut Nachforschungen anstellen, es war jedoch fruchtlos. Die Spurführte bis Aussig, wo er im Hotel übernachtet hatte. Wahrscheinlich war er einem Verbrechen zum Opfer gefallen.

der Protest Am 25. April wurde das neue Sterbeglöckchen eingeweiht (alle Glocken wurden im Krieg heruntergenommen und für Geschosse eingeschmolzen). Das Sterbeglöckchen wurde von einer Firma aus Komotau geliefert und zum ersten Mal läutete es beim Ableben eines elfjährigen Knaben. Am 26. August brannten die acht sog. Postscheuern beim Herrnteich nieder. Die Stadtgemeinde beschloss, die durch den Krieg eingestellten Viehmärkte auf dem Marktplatz wieder abzuhalten. Es wurde ein Ausschuss zur Errichtung eines Kriegerdenkmals gebildet. Am 6. September sollte das neue Schuljahr beginnen, es erschienen jedoch keine Kinder zum Unterricht. Es handelte sich um einen Sympathiestreik wegen Auflassung deutscher Schulklassen. Die Volksschule hatte 223, die Knabenbürgerschule 93 und die Mädchenbürgerschule 83 Schüler. Am 19. September wurde die staatliche Postautomobillinie Buchau - Karlsbad eröffnet. Die Stadtgemeinde hat dazu 34.000 Kronen und eine Garage bereitgestellt. Am Vortag fand die letzte Fahrt des Postillions statt.

1921

die Sonntagsruhe Im März wurde sog. Sonntagsruhe für das Bürgermeisteramt eingeführt (niemand durfte den Bürgermeister sonntags mit Dienstsachen behelligen). Am 9. April herrschte ein großer Sturm, während dessen in der Nachbargemeinde Tschieß 23 Häuser abbrannten und 2 Personen ums Leben kamen. Die ehemalige

bürgerliche Brauerei wurde wieder in Betrieb genommen. Wegen dem Artikel „Buchau: Tschechen, Juden und Kunde haben keinen Zutritt“ reichte die Stadtgemeinde eine Klage gegen die Zeitung *Český deník* ein.

1922

Zu Jahresbeginn war es so kalt, dass die Feuerwehrschränke abfroren, und infolge dessen das sogenannte Stieglhaus am 4. Januar bis auf den Grund abbrannte. In diesem Jahr feierten die beiden beliebtesten Vereine - die Feuerwehr und der Männergesangverein - ihr 50-jähriges Jubiläum. Die Elektrifizierung der Stadt wurde gestartet, als erste wurden die Schulen und das Rathaus sowie die Kirche mit Strom versorgt. Am 24. Dezember wurde der Strom zum ersten Mal eingeschaltet. Das Stromnetz wurde von der Firma Egerthal in Kaaden gebaut.

1923

In der Nacht vom 5. auf den 6. Juni wurde über behördlichen Auftrag das Kaiser-Josef-II-Denkmal vor dem Rathaus vom Sockel geholt. Am 10. Juni wurde im Gebäude der Volksschule das städtische Museum für Heimatkunde, und am 21. des selben Monats in der Nr. 301 ein Kino eröffnet. Bei der ersten Vorstellung wurde die Begleitmusik zum Film durch das Museum

ein Musikorchester gespielt. Die Buchauer Wälder waren von Nonne befallen.

1924

das Denkmal Die Durchfahrtsstraße am Marktplatz wurde mit Granitwürfeln gepflastert. Die freiwillige Feuerwehr kaufte eine neue Benzinmotorspritze. Der Bau des Kriegerdenkmals wurde von der Stadtgemeinde öffentlich ausgeschrieben. Es kamen insgesamt 31 Entwürfe zusammen, und als Siegerentwurf wurde wegen Einfachheit und Würdigkeit dieser von Oswald Hofmann in München gewählt. Für das Denkmal wurde Granitstein aus dem nahe liegenden Taschwitzer Bruch verwendet. Der Bühl für das Denkmal wurde vom Franz Kießwetter zur Verfügung gestellt. Zuerst musste ein Weg auf den Bühl gebaut werden, diesen stellten die Buchauer selbst und unentgeltlich her. Der Großteil der Baukosten für das Denkmal wurde durch Spenden und Sammlungen aufgebracht. Bei der Grundsteinlegung wurde in den Grundstein eine Kupferbüchse mit verschiedenen Urkunden einschließlich Urkunde über den Bau eingemauert. Am 27. Juli zog vom Marktplatz ein Festzug mit Heimkehrern, Kriegswitwen und -waisen aus. Nach Festreden, von denen alle Teilnehmer insbesondere durch diese der Tochter einer Kriegswitwe tief berührt waren, gab das Scharfschützenkorps einige Böllerschüsse vom gegenüberliegenden Schlossberg.

Abends fand im Saal „Zur goldenen Kugel“ ein Festball statt. Durch den Überschuss der Enthüllungsfest konnten alle restlichen, mit dem Bau des Denkmals verbundenen Kosten gedeckt werden, und es blieben noch 500 Kronen übrig, die in der Sparkasse als Fond zur Erhaltung des damals im Sudetenland größten Kriegerdenkmals angelegt wurden.

1925

Das seit 1797 bestehende Scharfschützenkorps wurde aufgelöst. Das Wand-
Die städtische Sparkasse übersiedelte in das durch Kauf er-
worbene Haus Nr. 28. Auf dem Sockel des ehemaligen Kaiser
Josef II. wurde ein Denkmal des Politikers und Bauern-
befreiers Hans Kudlich aufgestellt. Oswald Voh, gebürtiger
Buchauer und Student der Kunstakademie in München, stellte
ein Wandbild im städtischen Sitzungssaal fertig. Das Bild
stellt „den Colonna Freiherrn von Fels auf Hartenstein und
auf Befehl der Stadt in den 30jährigen Krieg ziehende 20 Bu-
chauer Bürgersöhne“ dar. Am letzten Tag des Jahres kam ein
starker Sturm mit einem heftigen Wind und einem plötzlichen
Temperaturanstieg bis zu 10 Grad Celsius. Dem Gewitter fielen
die Friedhofsmauer und viele Grabsteine zu Opfer.

die deutsche Sprache Im März wurde in Buchau Deutsch als Geschäftssprache festgesetzt. Der Verschönerungsverein errichtete neben dem Rathauseingang eine Wetterwarte. Bei einzelnen Buchauern wurden Radioapparate aufgestellt. Der Preis richtete sich nach der Lampenzahl. Zur Aufstellung war eine behördliche Bewilligung erforderlich. Der staatlichen Post wurde für das Radiohören eine Abonnementsgebühr gezahlt. Im September stellte Oswald Voh das zweite Wandbild im Sitzungssaal fertig. Diesmal wurden darauf Borso und Slavko von Riesenburg abgebildet, als sie 1349 die Töchter der Buchauer Bürger mit Erbrecht begnadet hatten. Die Stadtvertretung hatte 24 Mitglieder.

1927

das Wetter In diesem Jahr gab es große Wetterschwankungen. Zuerst kam Mitte März ein großer Schneesturm, so dass am 14. März kein Postauto (zur Personenbeförderung) nach Karlsbad fahren konnte. Dann schneite es auch Mitte Mai viel, und sogar am 26. Mai gab es Schnee. Hingegen stiegen die Temperaturen am 30. Oktober, bei der feierlichen Weihe der zwei neuen Kirchenglocken, bis zu 20 Grad an. Zu Weihnachten herrschte strenger Frost bis zu -24 Grad. Die Stadtvertretung beschloss, Hartenstein von den bisherigen Mitbesitzern für 3.500 Kronen zu kaufen. An der Stelle der abgebrannten Scheunen

in Marienbader Straße wurden Bauarbeiten für einen Neubau der Doppelhäuser Nr. 273 und 274 aufgenommen, wobei die Gesamtbaukosten 370 000 Kr. betragen. In der Stadt wurden zwei Benzintankstellen errichtet, eine vor dem Haus Nr. 34 und die andere vor dem Haus Nr. 301. Ein Liter Benzin kostete bei den beiden Tankstellen 2,90 Kronen. Obwohl die höchstzulässige Geschwindigkeit für Fahrten durch Ortschaften 15 km/h betrug, wurde diese von den Fahrern oft überschritten. Infolge dessen gab es in der Stadt mehrere Auto- und Motorradunfälle mit Personen- und Häuserschäden. Am Bahnhof wurde ein Betrieb zur Herstellung von Holzwolle mit einer Tagesproduktion von bis zu 1000 kg errichtet. An der Bürgerschule wurde ein unverbindlicher Tschechisch-Unterricht zu je 2 Stunden wöchentlich eingeführt. Im Juni starb im 92. Lebensjahr der damals älteste Mann von Buchau.

1928

Im Postamt wurde die elektrische Beleuchtung eingerichtet. Es war möglich, 3mal am Tag mit einem Postauto nach Karlsbad zu fahren. Am 1. Juni gab es Frost, am 1. Juli erreichten die Temperaturen 35 Grad. 19 Mitglieder des Männergesangsvereins nahmen am Sängerbundesfest in Wien (über 100.000 Sänger) teil. Nach zehn Jahren ist der ehemalige Buchauer Schuldiener, der bereits 1921 amtlich für tot erklärt worden

war, aus der russischen Gefangenschaft zurückgekehrt. Er verbrachte die meiste Zeit seiner Gefangenschaft in Sibirien. Im Haus Nr. 298 wurde der tschechische Kindergarten errichtet. Am 26. Oktober stürzte eines der fünf über Buchau fliegenden Militärflugzeuge ab. Die Bewohner löschten das brennende Flugzeug und brachten den verletzten Flieger heraus. Dieser verstarb jedoch nach sechs Wochen im Karlsbader Krankenhaus. Am 2. Dezember fanden die Wahlen zur Bezirks- und Landesvertretung statt. Von den insgesamt 1030 Wahlberechtigten gaben 926 ihre Stimmen ab.

1929

der Winter Der Winter in diesem Jahr war außergewöhnlich streng, wegen Schneesturm musste der Eisenbahnverkehr auf der Strecke Buchau-Protivitz und auch der Postautoverkehr nach Karlsbad mehrmals eingestellt werden. Aufgrund vom heftigen Frost (bis zu 34 Grad) konnte weder der Schulunterricht noch der Maskenzug am Faschingsdienstag stattfinden. Alle Straßenbrunnen froren ein und es herrschte Wassernot. Das Wasser vom Pfarrbrunnen wurde unter Gendarmerieaufsicht verteilt. In der Kirchengasse lag eine 80 cm hohe Eis- und Schneeschicht, und diese musste durch die Feuerwehr beseitigt werden. Nach dem kalten Winter und Frühling folgte heißer Sommer, in dem die Temperaturen wieder 34 Grad - diesmal über Null - erreich-

ten. Während des ganzen Sommers regnete es nur einmal, die Wassernot war verheerend. Am Stadtrand in Richtung Theusing wurde das sog. Staatsgebäude Nr. 303 fertiggestellt. Im Herbst fanden Parlaments- und Senatswahlen statt, die Bürger konnten unter 14 politischen Parteien wählen. Es wurden 959 deutsche und 53 tschechische Stimmzettel abgegeben. Per 31. 12. gab es in der Stadt 6 Pkw- und 7 Lkw-Konzessionen und waren 14 Radioapparate angemeldet.

1930

Ende Februar wurde Privatbusverkehr von Buchau nach Petschau eingeführt, Ende Mai wurde er jedoch mangels Nutzung wieder aufgelöst. In der Gemeindewahl erwarben Tschechen nur einen Mandat. Am 8. Juni nahmen hunderte Buchauer an der feierlichen Eröffnung des Flugplatzes in Espenthor teil. Das Programm wurde beendet, als einer der Fliegerkunst vorführenden Flieger tödlich abgestürzt war. Der Gottesdienst am Jakobifest fand in der neu renovierten St. Jakobskirche statt. Das Geld für die Instandsetzung der Kirche wurde teils in Buchau gesammelt, teils durch Buchauer in der Fremde gespendet. Durch die Wirtschaftskrise herrschte großer Geldmangel unter der Bevölkerung. Trotzdem fanden viele, allerdings bescheidene Bälle und Unterhaltungen statt. Am 18. Dezember wurde zum ersten Mal ein Leichenwagen zum Begräbnis verwendet.

die Wirtschaftskrise

Dieser wurde von einem Tischlermeister angekauft, und die Stadtgemeinde verpachtete dem Tischlermeister anschließend eine Konzession für das Bestattungsgewerbe. Der Volkszählung nach lebten 1784 Einwohner in Buchau, 84 davon bekannten sich zur tschechischen Nationalität. Die Gemeinde Taschwitz trennte sich von Buchau ab und wurde selbstständig. Buchau hatte 303 Häuser, darunter waren 6 unbewohnt.

1931

die Renovierung Der Innenraum der Pfarrkirche wurde in Stand gesetzt, die Wände neu angestrichen und die Orgel renoviert. Ein Teil der Kirchhofmauer wurde abgetragen und vor der Kirche ein Park errichtet. Beim Herrnteich wurden die Häuser Nr. 282 und 283 neu gebaut. Die Straße in Richtung Karlsbad wurde asphaltiert, die Anhöhen wurden mit Granitwürfeln gepflastert. Mitte Juni fand ein großes Schulfest anlässlich des 30jährigen Bestands der Knabenbürgerschule und des 40jährigen Bestands des Volksschulgebäudes statt. Anfang September starb der Baumeister Ing. Alois Staff. Er war als Leiter der Rekonstruktion der Ruine Hartenstein tätig. Am 20. Dezember wurde die neu erbaute Trinkwasserleitung mit dem im Quellengebiet in der Gemarkung Bergles gefassten und aufbereiteten Wasser in Betrieb genommen. Dadurch wurden jahrzehntelange Bemühungen, die Stadt mit einer ausreichenden Menge an gutem Wasser zu versorgen, vollendet.

Die Wirtschaftskrise hat sich verschärft, in Luditz fand am 13. März der eine Protestversammlung gegen Steuerdruck und Wirtschaftskrise Gedenktag statt, an der mehr als 800 Handels- und Gewerbetreibende teilnahmen. Am 27. März veranstaltete der Bezirksbildungsausschuss in Saal des Gasthofes Zur goldenen Kugel eine Feier anlässlich des 100. Todestages von J. W. Goethe. Für die staatsfeindliche Tätigkeit wurden drei Führer des verbotenen Verbands Volkssport verhaftet und in die Strafanstalt Prag-Pankraz eingeliefert. Am 21. und 22. Mai fand in der Stadt ein großes Gau-Sängerfest statt, an dem 28 Vereine mit über 800 Sängern teilnahmen. Im Juni feierte die freiwillige Feuerwehr das 60jährige Gründungsfest. Zu der Zeit zählte der Verein 141 wirkende, 83 beitragende und 2 Ehrenmitglieder. Das Gartenfest wurde durch ein schweres Gewitter vorzeitig abgebrochen. Ebenfalls am 14. Juli ging ein heftiges Gewitter über Buchau nieder. Ein Blitz schlug in die Pfarrkirche, wodurch die elektrische Lichtleitung vollständig zerstört wurde; ein anderer Blitz riss Löcher in der Mauer aus. Ein Privatmann erbaute beim Galgenberg neu das Haus Nr. 238 mit Werkstatt. Während der Pflasterung des Straßenabschnitts bei der Kirche (ein Bestandteil der Staatsstraße Prag - Eger), bei der die bestehende Straße um 90 cm tiefer gelegt wurde, stieß man auf die Grundmauern des ehemaligen Prager Stadttors. Ebenfalls wurde ein Menschenskelett vom ehemaligen, bis zu 1790 benutzten Friedhof ausgehoben. Die Temperatur am 12. Oktober betrug 30 Grad. Per Jahresende waren in Buchau bereits 63 Radioapparate angemeldet.

die Bürger- Im März wurde ein Schreiben an Buchauer in der Fremde gesen-
neuerung det mit der Bitte, die Sicherung der Ruine Hartenstein finanziell
zu unterstützen. Der größte Betrag wurde von einer Landsfrau im
amerikanischen Ohio gespendet. Bei den Grabungen wurden von der
Burg über 400 Fuhren Schutt abgefahren und für die Verbesserung
der umliegenden Wege verwendet. Ein merkwürdiger Einbruchdieb-
stahl wurde am 15. Mai im Haus des Gendarmerie-Wachmeis-
ters verzeichnet. Die Diebe drangen vom Misthaufen aus durch ein
Fenster im 1. Stock ein. Sie konnten nicht erwischt werden. Der
Holzbrunnen zwischen den Häusern Nr. 196 und 202 wurde zu-
geschüttet, nachdem er durch die neue Wasserleitung überflüssig ge-
worden war. Ähnlich wurde die sog. Silberpumpe beim Brauhaus
außer Betrieb gesetzt. Aufgrund der großen Trockenheit entstand
die Mäuseplage; auf manchen Feldern gab es dadurch nur den hal-
ben Ertrag. Trotz der Wirtschaftskrise fanden in diesem Jahr kna-
pp dreißig Unterhaltungen und Bälle statt.

1934

der Unfall Im April wurde der Kreuzerteich vom Grafen Sternberg (Besit-
zer der Herrschaft Tiefshübl) gefischt. Die Beute betrug insgesamt
3 Hechte und 1 Schleie, alle anderen Fische waren infolge von
Wasser-pestpflanzen und von dem durch die Trockenheit versiegten
Wasserzulauf tot. Am 13. Mai abends kam es zu einem schweren
Unfall eines von Karlsbad nach Prag fahrenden Busses. Der Bus

geriet ins Schleudern und prallte auf das Haus Nr. 87 auf. Von den
43 Wageninsassen wurden 20 verletzt, darunter 4 schwer. Beim
Unfall halfen die Feuerwehr und die Buchauer Ärzte sowie viele
Freiwillige. Im Herbst wurde mit der Ausräumung des ehemali-
gen Burgbrunnens begonnen. In einer Tiefe von 15 Metern wur-
de Wasser vorgefunden und man konnte einen Wasserstand von 10
Metern feststellen. Das Wasser war klar und rein. Nach der Chris-
tmette am Heiligen Abend wurde am Kirchturm das Lied „Stille
Nacht, heilige Nacht“ von einem Bläserquartett geblasen, was für
die Buchauer ein schönes und intensives Erlebnis war. Ähnlich wie
im Vorjahr starben in Buchau mehr Personen als geboren wurden.

1935

Im Januar starb im 83. Lebensjahr das letzte gründende der erste
Mitglied der 1872 gegründeten freiwilligen Feuerwehr. Am 6. Tonfilm
Januar wurde im Stadtparksaal Nr. 301 zum ersten Mal ein
Tonfilm aufgeführt; bis dahin wurden nur musikalisch untermal-
te Stummfilme gespielt. Im Februar fand auf dem Schlossberg
unter großem Interesse der Zuschauer das erste Skifahren (Ab-
fahrt- und Stalomlauf) statt. Aufgrund der vielen Autounfälle
bei den Einfahrtskurven der Stadt kamen zwei Straßenbauinge-
nieure aus Prag nach Buchau, um einen Plan zur Verlegung der
Staatsstraße Karlsbad - Prag zu erarbeiten. Der Stadtrat erö-
ffnete Verhandlungen mit drei Besitzern des Schlossbergs zwecks

Ankaufs des Schlossbergs durch die Stadtgemeinde. Ende April gingen die Parteien wegen Kaufpreis ergebnislos auseinander. Die Stadtgemeinde war bereit, 18.000 Kronen zu zahlen, die Besitzer wollten jedoch 20.000 Kronen haben. Der Personenverkehr auf der Eisenbahnstrecke Buchau - Protivitz wurde wegen mangelnder Nutzung eingestellt, dafür wurde eine Buslinie nach Luditz (5mal am Tag) eingeführt. Bei den Parlaments- und Senatswahlen erhielt die neu gegründete Sudetendeutsche Partei 82 % Stimmen in Buchau. Aufgrund von Krise wurde die hiesige Porzellanfabrik stillgelegt.

1936

der T. G. Am Sommerfest der Sudetendeutschen Partei auf dem Sportplatz beim Udritscher Wald nahmen mehrere Tausend Menschen teil. Der Burgbrunnen am Schlossberg wurde bis zu einer Tiefe von 34 Metern ausgeräumt. Die Stadtvertretung beschloss, den Marktplatz nach T. G. Masaryk zu benennen. Die zunehmende Anzahl von Bettlern ist zu einer Plage geworden; man fing an, am Almosentag die Türe zuzusperren. In den Schulferien wurden in der Stadt im Rahmen der Aktion „Kind zu Gast“ 32 arme Kinder (vorwiegend aus dem Böhmerwald) untergebracht und kostenlos betreut.

Der Stadtrat ließ das Rathaus (darin war auch das Gericht für den Luditzer Bezirk untergebracht) und das städtische Haus Nr. 2 in Stand setzen. Am Schlossberg wurde ein Aussichtsturm gebaut, die Stadt erhoffte sich davon Hebung des Fremdenverkehrs. Dabei hat man die Rückstände des Burgturms an der Ostseite mit eingebaut. Aufgrund von schweren Verfehlungen wurde der städtische Förster fristlos entlassen, und ein neuer aus Kulm bei Aussig angestellt. Im September kamen viele Raupen in die Kraut und Steckrüben, so dass die Ernte auf vielen Feldern vernichtet wurde. Als am 14. September der Altpräsident T. G. Masaryk gestorben war, wurden Trauerfähnen nicht nur durch Behörden und an öffentlichen Gebäuden, sondern auch durch eine Vielzahl von Bürgern gehisst; in Schulen fanden Gedenkfeiern statt, der Stadtrat versammelte sich zur Ansprache des Bürgermeisters und zum stillen Gedenken, der Stadtchronist zeichnete in der Chronik einen detaillierten Lebenslauf von Masaryk auf.

1938

Am 25. Januar zwischen halb acht und zehn Uhr abends wurde am Himmel ein großes Nordlicht beobachtet. Der Stadtrat beantragte bei der Staatsbahndirektion erneut und wieder vergeblich die Wiedereröffnung des Betriebs der Lokalbahn Buchau-Protivitz. Die Sudetendeutsche Partei hat wiederholt Demonstrationen organisiert, bei denen Forderungen nach dem Anschluss

der Sudetengebiete an das Deutsche Reich gestellt wurden. Diese Forderungen fanden auch bei Buchauern breite Unterstützung. Am 20. Mai kam eine große Militärtruppe in die Stadt, um die Ruhe und Ordnung zu sichern. Die Situation war sehr gespannt, nach ein paar Wochen verließ das Militär die Stadt. Hier sind die Eintragungen der Chronik zu Ende.

Tisk brožury podpořen z programu
Cíl EÚS Česká republika – Svobodný
stát Bavorsko 2014 – 2020
č. DF/EÚS/EGR/0028,



Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj



Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschchechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)



KRONIKA BOCHOV

Grafická úprava a sazba: Pavlína Kučerová

Překlad kronik z NJ do ČJ: Jana Zachová

Úpravy obrázků: Jan Borecký

Texty: Mgr. Václav Svoboda

Tisk: Azus Březová, s.r.o.

Náklad: ??? výtisků

Vydáno v roce 2018